

Vận dụng phương pháp sơ đồ hóa kiến thức để tổ chức kiểm tra đánh giá trong dạy học Lịch sử ở trường trung học phổ thông

Chu Thị Mai Hương

Trường Đại học Tây Bắc
Quyết Tâm, thành phố Sơn La,
tỉnh Sơn La, Việt Nam
Email: chumaihuongttb@gmail.com

TÓM TẮT: *Đổi mới kiểm tra, đánh giá là biện pháp quan trọng để nâng cao chất lượng giáo dục. Bài viết trình bày về việc vận dụng phương pháp sơ đồ hóa kiến thức để tổ chức kiểm tra, đánh giá trong dạy học Lịch sử ở trường trung học phổ thông. Bằng phương pháp nghiên cứu lý thuyết và phương pháp điều tra, khảo sát tác giả xây dựng quy trình sử dụng sơ đồ hóa để kiểm tra, đánh giá, Từ đó, đề xuất phương pháp, kĩ thuật kiểm tra, đánh giá bằng sơ đồ thông qua các tình huống dạy học cụ thể nhằm góp phần nâng cao chất lượng dạy học bộ môn và góp phần làm phong phú các hình thức, phương pháp, kĩ thuật kiểm tra, đánh giá ở phổ thông.*

TỪ KHÓA: Kiểm tra đánh giá; dạy học Lịch sử; phương pháp sơ đồ; sơ đồ hóa kiến thức; trung học phổ thông.

→ Nhận bài 07/02/2018 → Nhận kết quả phản biện và chỉnh sửa 02/03/2018 → Duyệt đăng 25/03/2018.

1. Đặt vấn đề

Nâng cao chất lượng giáo dục và đổi mới phương pháp dạy học là mục tiêu quan trọng trong sự nghiệp đổi mới giáo dục hiện nay ở nước ta. Do đó, đổi mới kiểm tra, đánh giá là một trong những biện pháp quan trọng để nâng cao chất lượng giáo dục. Vấn đề này được nhiều nhà giáo dục quan tâm và nghiên cứu, đánh giá nhằm lí giải các câu hỏi: Vì sao? Khi nào giáo viên (GV) cần sử dụng kĩ thuật đánh giá trong quá trình dạy học? [1], [2]. Kiểm tra, đánh giá là một khâu của quá trình dạy học. Kiểm tra, đánh giá được tiến hành thường xuyên, liên tục và kết hợp với nhiều hình thức, phương pháp kiểm tra nhằm phát triển năng lực học tập cho học sinh (HS) [3]. Hoạt động kiểm tra, đánh giá cần xác định rõ tiêu chí, mức độ và đối tượng kiểm tra sao cho việc kiểm tra, đánh giá mang lại hiệu quả cao nhất [4]. Đồng thời, để đảm bảo tính khách quan trong quá trình kiểm tra, đánh giá cần xác định quy trình xây dựng đề kiểm tra, đánh giá theo các cấp độ tư duy nhằm đạt chuẩn về kiến thức, kĩ năng, thái độ cho HS trong quá trình dạy học [5]. Qua các nghiên cứu trên cho thấy phương pháp sơ đồ hóa có vai trò, ý nghĩa trong quá trình kiểm tra, đánh giá để nâng cao chất lượng giáo dục và đổi mới phương pháp dạy học ở trường phổ thông. Những nghiên cứu trên đặt cơ sở cho những nghiên cứu của các nhà lí luận dạy học lịch sử. Tác giả Nguyễn Thị Bích [6], Hoàng Thanh Tú [7] có nhiều nghiên cứu chuyên sâu về kiểm tra, đánh giá. Từ đó, các tác giả khẳng định kĩ thuật kiểm tra, đánh giá được coi như một phương pháp dạy học tích cực nhằm giúp HS nắm được kiến thức và rèn luyện các kĩ năng, tạo hứng thú trong quá trình học tập Lịch sử ở trường phổ thông. Tuy nhiên, các công trình trên nghiên cứu về hình thức, phương pháp, kĩ thuật kiểm tra, đánh giá mà không có nhiều công trình nghiên cứu chuyên sâu và hệ thống về

việc vận dụng phương pháp sơ đồ hóa kiến thức để kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của HS trong dạy học Lịch sử. Đây là cơ sở để tác giả đề xuất phương pháp sơ đồ hóa kiến thức để kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của HS trong dạy học Lịch sử ở trường trung học phổ thông (THPT). Qua phân tích các dạng sơ đồ tiêu biểu và nghiên cứu đặc trưng bộ môn, đặc điểm kiến thức và mục đích tổ chức hoạt động dạy học của GV trong dạy học Lịch sử, tác giả tiến hành thiết kế quy trình kiểm tra, đánh giá bằng sơ đồ, đề xuất phương pháp, kĩ thuật sử dụng sơ đồ để kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của HS trong dạy học Lịch sử ở trường THPT nhằm khẳng định phương pháp sơ đồ hóa kiến thức là một phương pháp kiểm tra, đánh giá mang tích cực đảm bảo tính lí luận và tính thực tiễn cao. Việc sử dụng phương pháp này sẽ nâng cao hiệu quả bài học và góp phần đổi mới phương pháp dạy học Lịch sử ở trường THPT hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Vai trò, ý nghĩa của việc sử dụng phương pháp sơ đồ hóa kiến thức để kiểm tra, đánh giá trong dạy học Lịch sử ở trường trung học phổ thông

Sơ đồ thuộc nhóm đồ dùng trực quan quy ước, với chức năng truyền tải, xử lí, lưu giữ, vận dụng, sơ đồ hóa mang lại hiệu quả cao trong quá trình dạy học. Việc sử dụng sơ đồ hóa để kiểm tra, đánh giá không chỉ được coi là phương tiện mà còn là phương pháp kiểm tra mang lại hiệu quả cao trong quá trình dạy học. Sơ đồ hóa được sử dụng thường xuyên trong nhiều khâu của quá trình dạy học từ khâu kiểm tra bài cũ đến khâu củng cố, ra bài tập về nhà cho HS. Thông qua sơ đồ, GV thu thập được các thông tin về mức độ nhận thức của HS để có hướng điều chỉnh phương pháp dạy học phù hợp với HS, mục tiêu bài học. Đồng thời, qua các thông tin kiến thức trên

sơ đồ, HS sẽ tự điều chỉnh nội dung và phương pháp học tập để đạt kết quả cao nhất trong mỗi lần kiểm tra. Việc sử dụng sơ đồ để kiểm tra còn giúp HS rèn luyện các kỹ năng cần thiết trong quá trình học tập như: Kỹ năng tư duy (phân tích, tổng hợp, so sánh, đối chiếu, hệ thống hóa...), kỹ năng thiết kế sơ đồ, kỹ năng đọc hiểu sơ đồ, kỹ năng trình bày... Đây là cơ sở để HS phát triển kỹ năng giải quyết vấn đề và kỹ năng tự học của HS. Từ việc biết, hiểu nội dung kiến thức cùng những cơ hội để HS phát huy khả năng của bản thân, HS sẽ hứng thú với bài học và yêu thích bộ môn.

Như vậy, việc sử dụng sơ đồ để kiểm tra, đánh giá không tách khỏi quá trình dạy học. Kiểm tra, đánh giá bằng sơ đồ hóa không chỉ được sử dụng qua các đợt kiểm tra định kỳ mà được sử dụng thường xuyên, liên tục trong quá trình dạy học. Việc sử dụng sơ đồ hóa để kiểm tra, đánh giá được xen kẽ với các hình thức và phương pháp kiểm tra, đánh giá khác nhằm nâng cao hiệu quả bài học và chất lượng giáo dục bộ môn. Đặc biệt, việc sử dụng sơ đồ hóa để kiểm tra, đánh giá không chỉ hướng việc kiểm tra kiến thức mà còn hướng đến việc kiểm tra hoạt động học tập của HS (cách thức HS đạt được kết quả qua trình kiểm tra) nhằm giúp HS có phương pháp học tập đúng đắn và hiệu quả.

2.2. Quy trình sử dụng sơ đồ hóa kiến thức để kiểm tra, đánh giá kết quả hoạt động học tập của học sinh

Kiểm tra, đánh giá là khâu quan trọng không thể tách rời quá trình dạy học. Kết quả của quá trình kiểm tra nhằm cung cấp những thông tin để làm cơ sở cho việc đánh giá chất lượng và hiệu quả của quá trình dạy học. Do vậy, quy trình sử dụng sơ đồ hóa để kiểm tra, đánh giá được cụ thể qua sơ đồ sau (xem Hình 1).

Như vậy, quy trình sử dụng sơ đồ hóa kiến thức để kiểm tra, đánh giá trong dạy học Lịch sử không chỉ giúp HS xác định được tuần tự các bước trong quá trình kiểm tra, đánh giá mà còn giúp HS xác định kiến thức cơ bản, mối quan hệ giữa nội dung kiến thức, xác định được nhiệm vụ học tập, cách thức giải quyết các nhiệm vụ học tập, khái quát vấn đề đã giải quyết để báo cáo kết quả. Do vậy, việc sử dụng sơ đồ để kiểm tra, đánh giá trong dạy học Lịch sử cần thực hiện theo quy trình trên.

2.3. Kết hợp phương pháp và kĩ thuật kiểm tra, đánh giá bằng sơ đồ trong dạy học Lịch sử ở trường trung học phổ thông

Trong dạy học nói chung, dạy học Lịch sử nói riêng có nhiều hình thức và phương pháp để kiểm tra, đánh giá như

kiểm tra dưới dạng bài viết, bài kiểm tra qua thực hành, bài kiểm tra vấn đáp... Các hình thức kiểm tra này được thực hiện qua các đợt kiểm tra định kỳ như kiểm tra 15 phút, kiểm tra 1 tiết, kiểm tra hết kì... Việc sử dụng sơ đồ để kiểm tra, đánh giá được coi là phương pháp dạy học tích cực khi được kết hợp với các phương pháp kiểm tra sau:

Phương pháp kiểm tra viết: Kiểm tra viết là phương pháp kiểm tra, đánh giá, trong đó HS viết câu trả lời cho các câu hỏi, bài tập hoặc nhiệm vụ học tập vào giấy. Đây là phương pháp kiểm tra cơ bản trong quá trình dạy học ở phổ thông. Hình thức của kiểm tra viết có thể bằng câu hỏi tự luận hoặc câu hỏi trắc nghiệm khách quan với nhiều mức độ phụ thuộc vào trình độ nhận thức của HS. Các câu hỏi, bài tập được xây dựng theo chuẩn nội dung kiến thức, kỹ năng, thái độ chương trình môn Lịch sử ở trường THPT.

Phương pháp kiểm tra viết được kết hợp kĩ thuật “*Bản đồ khái niệm*” để giao nhiệm vụ học tập cho HS dưới dạng sơ đồ giúp HS hiểu bản chất của vấn đề lịch sử qua các khái niệm lịch sử. Để cụ thể hóa nội dung kiến thức có trong bài và hiểu được mối quan hệ giữa các kiến thức, GV xây dựng sơ đồ cho trước ví như khi dạy xong bài 13, Mục II “*Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời*” (Lịch sử 12 - ban chuẩn), GV yêu cầu HS giải quyết nhiệm vụ học tập sau: “*Bằng những sự kiện lịch sử cụ thể em hãy làm rõ những nội dung kiến thức có trong sơ đồ dưới đây*” (xem Hình 2).

Như vậy, việc khái quát hóa nội dung kiến thức bằng sơ đồ giúp HS nắm được những nội dung chính của bài học, đồng thời sắp xếp thứ tự các đơn vị kiến thức, xác định mối quan hệ giữa các nội dung kiến thức theo nhóm nghiên cứu. Từ đó, HS dễ dàng thực hiện có hiệu quả yêu cầu, nhiệm vụ học tập mà GV giao. Việc vận dụng sơ đồ kết hợp với kĩ thuật “*Bản đồ khái niệm*” qua bài kiểm tra viết không chỉ giúp HS nắm được kiến thức cơ bản mà còn rèn luyện cho HS kỹ năng tư duy logic, biết sắp xếp, biết xác định mối quan hệ giữa các thông tin trên sơ đồ theo hệ thống mà còn thuận lợi cho việc ghi nhớ, lưu giữ, đánh giá kết quả học tập của HS trong quá trình hoạt động.

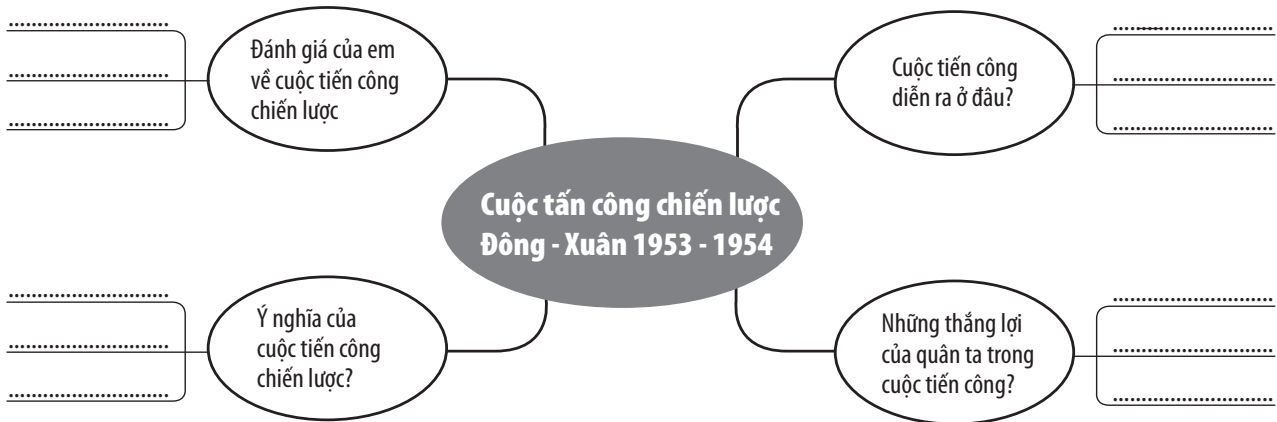
Phương pháp kiểm tra quan sát: Phương pháp quan sát là hoạt động GV theo dõi, lắng nghe HS thực hiện thao tác, hành vi, thái độ trong quá trình thực hiện nhiệm vụ học tập để rút ra nhận xét, đánh giá về sản phẩm HS đã làm ra. Công cụ để thu thập thông tin trong quá trình quan sát là câu hỏi, bài tập, sơ đồ, tình huống học tập cùng với phiếu quan sát.

Hình 1: Quy trình sử dụng sơ đồ hóa để kiểm tra, đánh giá

Hình 2: Vai trò của Đảng Cộng sản Việt Nam

Hình 3: Sơ đồ tóm tắt diễn biến cuộc tiến công chiến lược Đông – Xuân 1953 - 1954

Phương pháp kiểm tra bằng quan sát kết hợp với kỹ thuật “Tóm tắt một câu” giúp GV đánh giá mức độ nhận thức của HS trong quá trình dạy học. Qua đó, rèn luyện kỹ năng tổng hợp kiến thức đã học của HS trong quá trình học tập, kỹ năng tóm tắt để tiện cho việc ghi nhớ kiến thức đã học. Để thực hiện kỹ thuật này yêu cầu HS phải lựa chọn từ, câu ngắn gọn, chính xác, đủ thông tin, đúng ngữ pháp để trả lời dưới dạng sơ đồ.

Ví dụ, khi dạy bài 20 “Cuộc kháng chiến toàn quốc chống thực dân Pháp kết thúc (1953-1954)” (Lịch sử 12 - ban chuẩn), để kiểm tra mức độ nhận thức của HS GV giao nhiệm vụ cho HS: “Em hãy tóm tắt nội dung chính của cuộc tiến công chiến lược Đông – Xuân 1953-1954 bằng những câu ngắn gọn theo gợi ý ở sơ đồ dưới đây” (xem Hình 3).

Sau khi giao nhiệm vụ cho HS, GV dành một khoảng thời gian nhất định để HS suy nghĩ, trả lời rồi yêu cầu HS lên bảng viết các câu trả lời theo gợi ý của sơ đồ đã cho trước. Cuối cùng, GV cho HS nhận xét, đánh giá câu trả lời của HS theo sơ đồ ở trên bảng. GV đưa ra kết luận cuối cùng cho phần trình bày của HS.

Khi dạy bài 14 “Phong trào cách mạng 1930-1935” (Lịch sử 12 - ban chuẩn), GV tổ chức HS thảo luận nhóm qua câu hỏi sau: *Nhiệm vụ chiến lược của cách mạng tư sản dân quyền được xác định trong Cương lĩnh chính trị đầu tiên của Đảng Cộng sản Việt Nam và Luận cương chính trị của Đảng Cộng sản Đông Dương (tháng 10 -1930) có gì giống và khác nhau? (xem Sơ đồ 1).*

GV tổ chức HS hoạt động nhóm. Cả lớp chia lớp thành 2 nhóm, GV đưa ra yêu cầu, nhiệm vụ học tập cho mỗi nhóm:
+ Nhóm 1: Phân tích những điểm giống nhau giữa Cương lĩnh chính trị và Luận cương chính trị.

+ Nhóm 2: Phân tích những điểm khác nhau giữa Cương lĩnh chính trị và Luận cương chính trị.

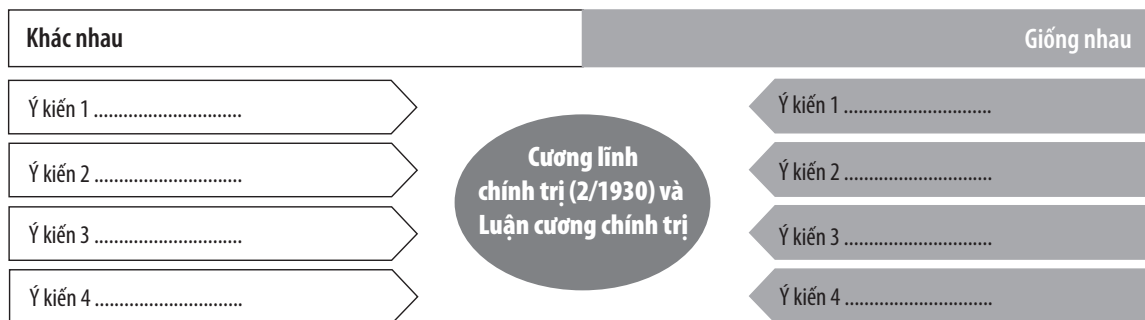
Các nhóm có thể thu thập ý kiến của các thành viên trong nhóm bằng cách lấy ý kiến bằng lời, thư kí tổng hợp ý kiến hoặc từng cá nhân sẽ viết ý kiến của mình ra giấy rồi thu giấy đó lại để thảo luận, thống nhất.

Đại diện nhóm lên trình bày và viết lại dưới dạng sơ đồ cho sẵn ở trên bảng.

Cuối cùng, GV tổ chức HS đánh giá, tổng kết chính xác nội dung kiến thức và mức độ nhận thức của từng nhóm HS.

Như vậy, việc vận dụng kỹ thuật “Tóm tắt một câu” kết hợp hoạt động nhóm để trao đổi thảo luận, trình bày, báo cáo và viết tóm tắt nội dung kiến thức dưới dạng sơ đồ giúp GV thu được thông tin về kiến thức có trên sơ đồ, đồng thời GV quan sát toàn bộ quá trình hoạt động của HS, đánh giá được kỹ năng làm việc nhóm, kỹ năng trình bày và thái độ học tập của HS.

Vận dụng kỹ thuật “Mảnh ghép” tổ chức kiểm tra, đánh giá. Thông qua kỹ thuật này, GV kiểm tra được mức độ nhận thức của HS, rèn luyện cho HS kỹ năng làm việc nhóm, kích thích, thúc đẩy sự tham gia tích cực, tăng cường tính độc lập, trách nhiệm của cá nhân, cũng như việc phát huy các lợi thế của cá nhân trong mỗi nhóm. Đồng thời, GV vừa quan

Sơ đồ 1: Cương lĩnh chính trị (2/1930) và Luận cương chính trị

sát được hoạt động của từng cá nhân trong lớp vừa đánh giá được quá trình hoạt động của các nhóm HS trong quá trình hợp tác, giải quyết nhiệm vụ đặt ra.

Ví dụ, khi dạy bài 18 mục III “Chiến dịch Việt Bắc Thu Đông năm 1947 và đẩy mạnh cuộc kháng chiến toàn dân toàn diện”. Sau khi dạy xong mục 1 “Chiến dịch Việt Bắc Thu Đông năm 1947” (Lịch sử 12 - bản chuẩn), GV giao nhiệm vụ cho HS qua nội dung sau:

Vòng 1 - Nhóm chuyên gia: Cả lớp chia thành 4 nhóm.

Nhóm 1: Phân tích âm mưu của thực dân Pháp trong chiến dịch Việt Bắc Thu Đông 1947.

Nhóm 2: Phân tích chủ trương của ta trong chiến dịch Việt Bắc Thu Đông 1947.

Nhóm 3: Sử dụng sơ đồ thời gian và các ghi chú để tóm tắt những sự kiện quan trọng trong chiến dịch Việt Bắc Thu Đông 1947.

Nhóm 4: Những thắng lợi và ý nghĩa lịch sử của chiến dịch Việt Bắc thu đông 1947.

Vòng 2 - Nhóm các mảnh ghép: Nhiệm vụ chung của nhóm: Dựa vào sơ đồ cho sẵn em hãy tường thuật lại chiến dịch Việt Bắc Thu Đông 1947 (xem Hình 4).

Hình 4: Sơ đồ chiến trường Việt Bắc năm 1947

Việc vận dụng kỹ thuật dạy học kết hợp với các phương pháp dạy học khác để kiểm tra, đánh giá bằng sơ đồ giúp GV thực hiện thao tác quan sát để kiểm tra nhận thức của HS trong việc lĩnh hội kiến thức và kiểm tra kỹ năng của HS như: Kỹ năng làm việc nhóm, kỹ năng tư duy và đặc biệt kỹ năng

trình bày lại những nội dung kiến thức đã học thông qua sơ đồ. Như vậy, dựa vào nội dung kiến thức, GV có thể lựa chọn nhiều phương pháp và phương tiện để quan sát. Tuy nhiên, trong thực tế giảng dạy Lịch sử ở trường phổ thông, GV vận dụng sơ đồ kết hợp với phương pháp, kỹ thuật dạy học cụ thể để kiểm tra, đánh giá kết quả học của HS trong quá trình học tập bộ môn là biện pháp quan trọng để nâng cao chất lượng giáo dục ở phổ thông.

Phương pháp kiểm tra vấn đáp: Phương pháp kiểm tra vấn đáp là phương pháp GV đặt câu hỏi và HS trả lời câu hỏi (hoặc ngược lại) nhằm giúp HS nắm được kiến thức hoặc để kiểm tra mức độ lĩnh hội kiến thức, rèn luyện kỹ năng và hình thành hành vi, thái độ tích cực của HS trong quá trình học tập. Công cụ để kiểm tra vấn đáp là hệ thống câu hỏi, bài tập kết hợp với sơ đồ kiến thức.

Vận dụng kỹ thuật “Lập hồ sơ nhân vật lịch sử” để tổ chức HS nghiên cứu nội dung bài 12, mục II, 1, “Hoạt động của Phan Bội Châu, Phan Châu Trinh và một số người Việt Nam sống ở nước ngoài” (Lịch sử 12 - bản chuẩn), GV hướng dẫn HS tìm hiểu về nhân vật lịch sử qua những nội dung sau:

- Tiểu sử Phan Bội Châu và Phan Châu Trinh.
- Những hoạt động của hai ông từ năm 1919 đến 1925.
- So sánh hình thức, phương pháp đấu tranh của hai ông.
- Những đóng góp của hai ông đối với phong trào cách mạng ở Việt Nam.
- Đánh giá của em về vai trò của hai ông qua phong trào cách mạng ở Việt Nam từ năm 1919 đến 1925.

Với những nội dung kiến thức trên, GV xây dựng ba nhóm câu hỏi để tra nhận thức của HS qua nội dung sơ đồ sau:

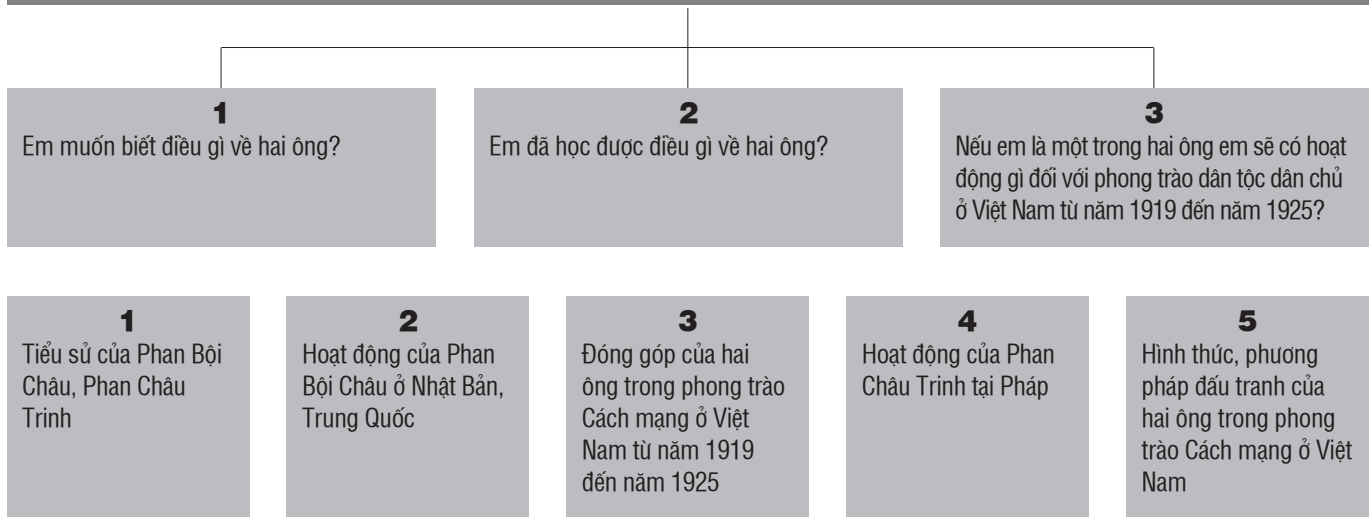
Sau khi đưa ra sơ đồ của ba nhóm câu hỏi, GV đưa ra những gợi ý để tổ chức, hướng dẫn HS trả lời vào những cột câu hỏi trong sơ đồ.

Ví dụ đối với nhóm câu hỏi 1: Em muốn biết điều gì qua 5 nội dung trên, GV đưa ra các gợi ý như sau:

Tương tự đối với nhóm câu hỏi 2 và nhóm câu hỏi 3 HS có thể ghi những thắc mắc, mong muốn, yêu cầu để GV giải đáp hoặc GV hướng dẫn HS tự nghiên cứu và đọc tài liệu nhằm lĩnh hội nội dung kiến thức được nêu ra trong câu hỏi chính.

Như vậy, qua sơ đồ HS sẽ nắm được các thông tin về nhân vật lịch sử hiểu được những hoạt động của nhân vật có liên quan đến các sự kiện lịch sử trong bài học. Thông qua quá trình hoạt động, HS sẽ rèn luyện kỹ năng phân tích, đánh giá,

Hoạt động của Phan Bội Châu, Phan Châu Trinh từ năm 1919 đến 1925

Sơ đồ 2: Sơ đồ các nhóm câu hỏi

có cơ hội bộc lộ quan điểm cá nhân về nhân vật lịch sử. Từ đó, GV có điều kiện đánh giá trình độ nhận thức, tư tưởng, tình cảm, thái độ của HS về nhân vật lịch sử để kịp thời điều chỉnh, uốn nắn HS.

Phương pháp phỏng vấn sẽ hiệu quả hơn khi GV vận dụng kỹ thuật “*Tình huống*”. Kỹ thuật này được thực hiện khi GV cung cấp thông tin dẫn dắt đến tình huống nhằm giúp HS vận dụng kiến thức đã học để xử lý tình huống ngoài thực tế. Tình huống dạy học được vận dụng khi dạy học bài 20, mục 2 “*Chiến dịch lịch sử Điện Biên Phủ (1954)*” (Lịch sử 12 - ban chuẩn), GV đưa ra tình huống học tập như sau: “*Ngày 7/5/1954, chiến dịch Điện Biên Phủ thắng lợi, nhiều phóng viên nước ngoài đã đến Việt Nam để tìm hiểu vì sao Việt Nam có thể giành thắng lợi trước nước Pháp. Nếu em là người được phỏng vấn, em sẽ trả lời như thế nào? (Hãy viết câu trả lời của em theo gợi ý ở dưới sơ đồ)*”. Qua sơ đồ trên, GV không những cung cấp được kiến thức cơ bản trong nội dung bài học mà còn rèn luyện cho HS kỹ năng tư duy như phân tích, so sánh và đối chiếu qua việc trả lời câu hỏi có trên sơ đồ. Sử dụng phương pháp kiểm tra vấn đáp kết hợp với sơ đồ là phương pháp kiểm tra mang lại hiệu quả cao và phát huy tối đa tính tích cực, chủ động, sáng tạo của HS trong quá trình dạy học Lịch sử ở trường THPT hiện nay.

Như vậy, việc sử dụng sơ đồ để kiểm tra, đánh giá không chỉ giúp HS lĩnh hội được kiến thức mà còn giúp HS rèn luyện được kỹ năng phân tích tình huống để giải quyết vấn đề, kỹ năng khái quát hóa, kỹ năng trình bày. Đặc biệt giúp HS chủ động, sáng tạo, linh hoạt khi trình bày những ý kiến đóng góp cùng những ý kiến cần trao đổi với GV và các bạn tạo ra sự tương tác giữa HS với HS, giữa GV với HS và ngược lại trong quá trình dạy học.

3. Kết luận

Kiểm tra, đánh giá là khâu không tách khỏi quá trình dạy học. Việc vận dụng sơ đồ hóa kiến thức để kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của HS cần được thực hiện thường xuyên, liên tục, linh hoạt qua các khâu của quá trình dạy học. Để việc kiểm tra, đánh giá đạt hiệu quả, GV cần thực hiện đúng quy trình và vận dụng hợp lý phương pháp, kỹ thuật để kiểm tra, đánh giá bằng sơ đồ thông qua các tình huống học tập nhằm giúp HS có cơ hội vận dụng kiến thức đã học vào thực tiễn cuộc sống. Từ đó, sơ đồ không chỉ là công cụ mà còn là phương pháp kiểm tra, đánh giá theo hướng phát triển năng lực HS nhằm nâng cao chất lượng dạy học và góp phần làm phong phú các hình thức kiểm tra, đánh giá HS ở trường trung học phổ thông.

Tài liệu tham khảo

- [1] Anthony J. Nitko (Author), Susan M. Brookhart (Author), (2015), *Educational Assessment of Students*, New Jersey, Publisher by Pearson.
- [2] Thomas A. Angelo (Author), K. Patricia Cross (Author), (1993), *Classroom Assessment Techniques*, San Francisco, Publisher by Jossey-Bass.
- [3] Vũ Thu Thủy, (2005), *Bàn về phương pháp kiểm tra đánh giá chất lượng và một số hình thức kiểm tra, đánh giá*, Tạp chí Khoa học, Đại học Quốc gia Hà Nội, số 3, tr.50-55.
- [4] Vũ Nho, (2011), *Dạy học và kiểm tra, đánh giá theo chuẩn nào?*, Tạp chí Giáo dục, số 259, tr.34-35.
- [5] Lê Thị Mỹ Hà, (2010), *Quy trình xây dựng đề kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh phổ thông*, Tạp chí Khoa học Giáo dục, số 63, tr.28-32.
- [6] Nguyễn Thị Bích, (2016), *Về kỹ thuật đánh giá quá trình trong dạy học Lịch sử ở trường trung học phổ thông*, Tạp chí Khoa học, số 6, tr.111-118.

[7] Hoàng Thanh Tú, (2007), *Một số kĩ thuật kiểm tra, đánh giá vận dụng trong dạy học Lịch sử ở trường trung học phổ thông*, Tạp chí Giáo dục, số 156, tr.28-30.

APPLYING THE KNOWLEDGE-MAPPED METHOD INTO ORGANIZING THE TESTING AND EVALUATION IN HISTORY TEACHING AT HIGH SCHOOLS

Chu Thị Mai Hương

Tay Bac University
Quyết Tâm, Sơn La city, Sơn La, Vietnam
Email: chumaihuongttb@gmail.com

ABSTRACT: *Testing and evaluation renewal is important measure to improve the quality of education. The article introduces the application of the knowledge-mapped method into organizing the testing and evaluation in History teaching at high schools. Through methods of theoretical research and investigation, the author developed a process to use mapping method to test and evaluate. Then, testing and evaluation methods and techniques by maps and through specific teaching situations were suggested in order to contribute to improving the subject teaching quality and diversifying forms, methods and techniques of testing and assessment in general education.*

KEYWORDS: **Testing and evaluation; History teaching; mapped method; knowledge mapping; high schools.**